

weinig fier
ook maar
n bestaan,
n ten deze
g niet wei
che Regeer-
ot de heide-
nedaansche
n niet eer-

atregel van
sel in strijd,
n zelfs hier
aanvraag

giek.

de zonder-
waarop we
enierwerpen
Correspon-
Christe-
op 26 en
komen.
aapunt en
Husen als

den van het
enheid, op
kennen, ge-
en willen?

ten der ziel,
ochten zw-
ven der ziel,
gewrochten

ten der ziel,
omsten stre-
men verhou-
ten gevoelen

oelen, gebo-
ennen, vore-
le oorzaken

n, gevoelen
an elkander
derlijk eene
el uit.
indoeingen
anhang van
gevoelen is

hoevel die
begunstigen
en en willen.
ewerking in
voordurend
orden gelet.
in dit leven

tere psycho-
Hun uit-
rictstaaf

elen en wil-
enbaring en
wen die in

ijke bedoe-
el geheel
toch voor
de Heilige
licht der

r toch een
ig, waarop
ussie kan

og worden
Schriftuur
listen, die
dbeschou-

oomschen,
en en de

arbeid der
uwen, zoo
en iegelijk
de Schrift
de éne of
awingen.

e teksten
punt ont-
zijn oor-
logie blijve

dbeschou-
elde ging
onderwijst,
Doop ver-

ehandelen
nichtig,
en oogie van
deze pun-
digen ge-

dat deze
r in strijd
om voor
ogens van
ts in de
grip van
vroegere
treden.

its in de
der welk
egd.

cheiden is
en, zegt
drie coor-
samvat,
de stellin-
en heet
wust wor-

trond be-

grip en neemt men het bij wijze van nood-
hulp als zoodanig, dan strekt het veel verder
dan de drie dingen die de geachte referent
noemt.

In het leven der ziel worden we ons b.v.
ook bewust van liefde. Is nu liefde een be-
weging der ziel, die oorzakelijk uit de voor-
stelling van het kennen opkomt?

Dat de liefde in ons op een bepaald voor-
werp door de voorstelling gericht wordt, is
ten deele toe te geven.

Maar omdat ik door het roer der bewe-
ging van het schip op een bepaald punt
richt, wordt toch dat roer niet de oorzaak
der beweging.

Er zijn er zelfs onder de Herbartianen,
die dezen oorzakelijken hand van de liefde
met het 'kennen' bestrijden.

Maar bovendien de liefde richt zich in
haar hoogste energie op God.

En sal men nu zeggen kunnen, dat de
liefde op God zich richt door de voorstel-
ling die we van God hebben?

Kan men zich God voorstellen?

Dit leeren Lindner en andere Herbartianen
wel alzo, maar is het raadzam aan dit
valsche begrip van 'voorstelling' voet te
geven?

Zoo zouden we verder kunnen gaan, maar
het gezegde volsta, om te doen uitkomen,
hoe hoog belang we in deze soort discussie
stellen, hoewel we het waardeeren, dat onze
onderwijzers over deze dingen gaan naden-
ken, maar ook hoe vurig we wenschen, dat
zij hetgeen ten deele uit een geheel andere
denkwereld door den natuurlijken loop der
dingen insloep, mogen zuiveren door terug-
keer tot de Gereformeerde beginselen.

Laat wie Lutherisch is hierover Lutherisch
denken, maar wie Gereformeerd is blijve
het ook als paedagoog.

Geen Herbartiaansche Paedagogiek met
een Christelijk tintje!

Ook onze Paedagogiek bloeit uit den
Gereformeerden wortel op.

Alleen zoo blijft men man uit één stuk.

Gereformeerde prediking.

TWEDE REEKS.

XVIII.

Onderscheidenlijk prediken is alzo onaf-
wijsbare eisch. Wie dit verzuimt en nalaat,
predikt niet, maar herhaalt het getuigenis.
Dit is zoo duidelijk, dat een dokter die voor
alle patienten hetzelfde recept schreef, on-
denkbaar zou wezen. Zoo moge de kwak-
zalver het aanleggen, de medijneester
doet zoo niet. Hij schrijft zijn recepten on-
derscheidenlijk.

Dat onderscheidenlijk preeken moet zelfs
zoo scherp en sterk gedaan, dat een recht
goede en actueele predikatie eigenlijk slechts
in éne gemeente en in één tijdsgericht
kan worden gehouden.

Want het is wel waar, dat de hoofdoor-
ten van geestelijke toestanden, en van geest-
telijke krankheden allerwegen voorkomen,
maar het is niet minder waar, dat die toe-
standen en krankheden toch in de onder-
scheidene gemeenten zich zeer uiteenlopend
en onderscheidende voordoen, en voordoen in
zeer verschillende complicaties.

Nu staat de predikatie natuurlijk te hooger,
hoe fijner en juist en scherper ze indringt
in die bepaalde krankheid, die in dien be-
paalden vorm, in die en die gemeente, op
dit en dat tijdstip heerscht.

Maar juist daardoor zal nu een predi-
katie dan ook minder passen op een andere
gemeente en op de gewijzigde toestanden,
die in die gemeente bestaan.

Zijn uw predikatie dus nog altoos van
dien aard, dat ge zo zonder het minste be-
zwaar overal kunt houden, nu en over tien
jaar, dan blijkt hieruit, dat ze nog te gene-
raal zijn aangelegd, en nog te weinig toe-
passelijk zijn gemaakt op de patienten, als
wier geestelijke medijneester ge moet optreden.

Want wel wordt dezertijds erkend, dat
ook de generale predikatie haar recht heeft.
Gelijk we, wat de zorg voor ons lichaam
betreft, niet enkel bij specialiteiten voor
zenuw-, oor-, oog-, keel- en tandziekte terecht
moeten komen, maar het ons ook goed doet,
als een gewoon arts ons de eischen van de
algemeene hygiëne nog eens op het hart
drukt, zoo zou het zeer verkeerd zijn, als de
Dienaar des Woords altoos in de bijzonde-
heden indrong en niet ook telkens weer de
algemeene conditie van geestelijke hygiëne
aan ons voorstelde.

Er is ook in de waarheid een middelpunt
en een omtrek, en er zijn bij de hoorders
algemeene en speciale noodden en krank-
heden, en eisch van goede predikatie is
het, dat beurtelings en naar goede orde en
dat middelpunt en die omtrek, en die ge-
meene en die speciale noodden aan het
woord komen.

En nu spreekt het vanzelf, dat predikatie
over het centrum der Christelijke religie met
toepassing op gewone noodden, bijna overal
te houden zijn, en schier altijd passen.

Maar daarom zou het toch een ernstige
fout zijn, indien de doorgaande predikatie
den omtrek verzuimde, en de speciale noodden
voorbijzag en onbehandeld liet. En al zulke
predikatie nu, die in den omtrek liggen
en speciale noodden op een bepaald tijdstip
zijn geen *passerpartouts* die overal gaan,
maar eigenlijk alleen op die plaats en op
dat tijdstip bruikbaar.

De ervaring leert dan ook, dat de predi-
katie van meer algemeen karakter weinig
besproken worden en zelden merkbaaren in-
vloed oefenen; terwijl juist de speciale pre-
dikatie de geesten wakker roepen, strijd
wekken en door die reactie gezondmakend
op de gemeente inwerken.

Predikers die in den regel algemeen pre-
diken slagen, er zelden in hun eigen gemeente
te stichten en op te bouwen.

De geestelijke ziektegevallen zijn er te
speciaal voor.

Vraagt men ons, of die algemeene predi-
katie daarom toch niet onderscheidenlijk
kunnen zijn aangelegd, dan geeft de ervaring
hierop een toestemmend antwoord.

Althans in onze Gereformeerde kringen
zijn schier alle algemeene predikatie in
zoverre onderscheidenlijk in de toepassing,
dat ze bijna altoos besluiten met een onder-
scheidend woord tot menschen van onder-
scheidene staat. Een woord aan de bekeerden,
een woord tot de onbekeerden, een woord
tot degenen, die zelf nog niet weten, of ze
bekeerd zijn of niet.

In beginsel nu is hierop geen aanmerking
te maken. Het feit ligt er nu eenmaal toe,
dat er vrome, onvrome en halfwas menschen
zijn, en het ligt voor de hand, dat men den
één anders toesprekt dan den ander. Dat
dit nooit mag leiden tot het prediken van
drie staten, en dat ieder mensch of dood
is of leeft, bespreken we vroeger reeds.

Maar als we afzien van den staat, en letten
op de bekeering alleen, is het duidelijk, dat
er zijn, die nog van geen bekeering weten
wilden, dat er zijn, die haar achter den rug
hebben, en dat er zijn, die in de geboorte
steken, maar nog niet uitkwamen.

In zoverre dus onzerzijds geen bedenking.

Maar wel sta hier ons protest tegen elke
voorstelling, alsof hiernaar aan den eisch van
het onderscheidenlijk prediken voldaan zou
zijn.

Dat zou er iets van hebben, alsof een
dokter zei: Ik ken maar drie gevallen, en
heb maar drie recepten. Een recept voor
zenuwlijders, een recept voor bloedziekten, en
een recept voor wie krank is aan de adem-
halingswerktuigen. Tot een van die drie
behoort elk patiënt, en alle patienten van
één soort scheer ik over één kam.

Neen, onderscheidenlijk prediken be-
doelt niet, dat er maar drieërlei patienten
zijn. Het verschil en onderscheid tusschen
de geestelijke patienten is evenals onder
de lichamelijke patienten, in elke hoofdoor-
zaak, schier eindeloos.

Er zijn tien geboden, en reeds bij elk
gebot stuit ge op tien, twaalf verschillende
soorten van zondaren; en nog veel sterker
is de variatie op het stuk van geloof en
ongeloof, van bekeering en onbekeerlijk-
heid, van verachtering en wadom in ge-
nade, van geestelijke verlichting en geeste-
lijke verduistering, van hope voor de ewig-
heid en geestelijke wanhoop, van zekerheid
en onzekerheid, van kruis dragen en bloeien
in voorspoed, van heiligmaking en aan-
houding van zonde, van liefde en liefde-
loosheid, van mammoelliefde en liefde voor
God.

Der demonen inwerking is nu eenmaal
legio, en dientengevolge legio het aantal
soorten van patienten, al naar ieders geeste-
lijke ligging, temperament, opvoeding, om-
geving, verzoeking en strijd is.

En juist daarom nu is het af te keuren
en zoo iemand waant, dat aan het onderschei-
denlijk prediken reeds voldaan is, zoo hij
in de predikatie elk dezer drie hoofdcate-
goriën van geestelijke krankheid maar even
aanstipt.

Want is goede tekstuitlegging vooraf-
gegaan, en daarna bondige uiteenzetting van
de waarheid gevolgd, dan is de tijd, ook
al verspreide men dien niet aan een noode-
looze, niets inleidende inleiding, reeds zoo
ver heengedreeven, dat er voor deze drie
categoriën hoogstens een klein half uur over-
blijft. Voor elke categorie geeft dit een
hoogstens tien minuten. En nu is het reeds
volstrekt onmogelijk, om in tien minuten
tijds over deze hoofdcategoriën iets anders
dan iets zeer banaals en algemeen te zeg-
gen, iets wat de hoorders reeds telkens
en telkens gehoord hebben, en dat hen des-
wege ten slotte koud laat en laat gaan
zooals ze kwamen.

Onderscheidenlijk predikt daarom niet hij,
die in elke predikatie alle ziekten sum-
mierlijk in hoofdgroepen afhandelt, maar
intendeel die prediker, die in zijne op-
pevolgende predikatie, nu deze, dan die
geestelijke krankheid, zijn ontdekt, scherp
teekent, en er de bepaalde medicatie voor
aanwijst.

Speciale diagnose, speciaal recept, en dat
recept speciaal naar ieders aard is, toedie-
nen.

Recensie.

De heer Ds. R. J. W. RUDOLPH, van
Leiden, legde bij Herdes te Amsterdam een
vlugschrift ter perse over de *Ineenmelting
der plaatselijke kerken*, verkrijgbaar voor
17½ Cent.

Dit vlugschrift trekt in tweerlei opzicht
de aandacht.

Vooreerst om het onderwerp dat *actueel*
en *belangrijk* is, maar ook ten andere, om-
dat het ons in Ds. Rudolph een man leert
kennen, die tact van schrijven heeft en den
slag bezit, om zulk een reeds telkens be-
sproken onderwerp, nogmaals op boeiende
wijze te behandelen.

Mogen we dit vlugschrift als een eerste
lezing begroeten, dan ligt er de profetie in
van een nieuwe kracht, die op publicistisch
terrein iets belooft.

Er spreekt uit dit betoog overtuiging, er
ademt u bezieling uit tegen, en toch
werpt het den teugel niet af, maar doet u
weldadig aan door zijn rustige kalmte.

Ds. Rudolph overdrift niet. Hij weet licht
en schaduw te onderscheiden. En ook hij
schroomt niet het hardste te zeggen, maar
zegt het toch zoo, dat het niet kweest.

Juist daarom durven we ons van dit vlug-
schrift iets goeds beloven.

Waar men niet op al te harde vooroor-
deelen stuit, kan en zal het overtuigen.

Eerst ontleeft hij de gronden voor zijn
betoog aan de *Heilige Schrift*, dan geeft
hij de *les der historie*, en ten slotte be-
sprekt hij den *eisch der praktijk*, waarbij
hij allerminst het oog sluit voor de bezwa-
ren, die van ineenmelting het gevolg zijn.

Lees slechts wat hij aan het slot schrijft:

Men stemt het toe, de Schrift gebiedt, het
kerkrecht eischt de eenheid der plaatselijke ker-
ken. Maar men staat nu eenmaal op zich zelve.
En de theorie is wel goed en schoon, maar de
praktijk heeft ook haar rechten. Het geval doet
zich voor, dat er een groote tegenstand tegen de ineen-
melting heerscht. Er zijn er zelfs, die dreigen
zich van de Gereformeerde kerk te zullen af-
scheiden, wanneer het tot ineenmelting komt,
en wier dreigement steeds luider wordt, na-
mate met meer klem op de ineenmelting wordt
aangedrongen. Men oordeelt, dat de praktijk
nu eischt, dat men de zaak der ineenmelting
geheel late rusten.

Maar wij vragen: is het practisch niet naar
een goede theorie te handelen? Is het practisch
Gods wil te stellen beneden den wil van men-
schen? Is het practisch mede te helpen aan het
vaststellen eener synodale bepaling, en die bepa-
ling voorts als een doode letter te behandelen?
Is het practisch voor dreigementen eenige vrees
te toonen? Wij vragen verder, zijn zulke leden
niet censurabel, die met scheuring dreigen, wan-
neer de zaak der ineenmelting wordt ter hand-
genomen, dan wanneer men juist begint naar
Gods Woord en het Gereformeerde kerkrecht te
handelen? En worden zulke leden wel onder
broederlijke en kerkelijke behandeling genomen?

Maar behalve degenen, die er zoo spoedig bij
zijn om met scheuring te dreigen, is er altijd nog
een andere kern in de gemeente, die zich minder
op den voorgang stelt, die nimmer met scheu-
ring dreigt, en die in stilte zuchtend verlangt
naar den dag, dat de eenheid der plaatselijke
kerk op de plaats hunner inwonning wordt gezien,
en die het als den schoonsten dag van hun leven
zouden beschouwen, wanneer zij als één gemeente
aan één avondmaal mochten aanzitten. Is het
practisch die goede kern nog langer te bedroeven?

Al die vragen slechts te stellen, is immers te
gelijk haar te beantwoorden.

Wij stellen ons geen enkel oogenblik voor, dat
wij dadelijk in een eidorado zullen gekomen zijn,
wanneer de ineenmelting overal maar tot stand
zal gekomen zijn. Intendeel. Wij stellen ons
voor, dat er vooral in den eersten tijd op vele
plaatsen vele moeilijkheden overwonnen zullen
moeten worden. Wij stellen ons voor, dat vooral
in den eersten tijd in eenige gemeenten de
weg der ambtsdragers niet op rozen zal zijn.

Maar onder 's Heeren zegen zullen ook die
moeilijkheden wel overwonnen worden. God wil
het, en dat is ons genoeg. En wij weten, dat
wij altijd Gods zegen op al onzen arbeid bid-
den mogen verwachten, wanneer wij in Zijne
wegen wandelen.

Wie dit vlugschrift verspreiden helpt, zal
een goed werk doen, omdat hij het groote
werk der *Eenheid* en des *Vredes* er door
helpt bevorderen.

KUYPER.

Uit de Pers.

In de *Utr. Kerkbode* komt Ds. Fernhout, in bon-
dig betoog en met zaakkennis op tegen de klacht
van Dr. Gunning te Utrecht, alsof hij aan den
Flakkeuschen Bijbel zeer verre de voorkeur gaf
boven den *Bijbel van Nijgh* en Van Dittmar, dit
deed uit partijdigen zin.

Hij schrijft o.a.:

In het bijblad bij no. 226 van zijn *Poësi*, spreekt
Dr. Gunning zijn verontwaardiging uit over het oor-
deel dat *«van schere zijde»* — later wordt duidelijk
dat Dr. G. ondanks zijn bekende vriendelijken
dezen minachtenden term wel heeft gebruikt, om-
dat aan de bedoelde zijde slechts *«veilige schreeuwen»*
stonden — werd uitgesproken over de Bijbeluitgave
van de firma Nijgh en Van Dittmar.

Omdat ook wij onze ernstige bedenkingen tegen
dezen *Bijbel* uitspreken, en de *Utr. Kerkbode*
de eer heeft van ook door Dr. G. te worden
ingezien, geldt deze verontwaardiging en deze al-
terveerdijkste titulatuur natuurlijk ook ons.

Nu, over die titulatuur twisten we niet. Wat
valt daarover ook te redeneren? Iemand zegt, dat
geen schreeuwer zijt. *Gij* moent, dat uw geluid
zoo matig is. Hoe ter wereld kunt gij nu zamen
uitmaken wie gelijkt heeft? *Gij* zult zeggen, dat
het ligt aan uw stem... Het best is, dat ge beleeft
uw hoed afzetten en nu weg gaat.

Waar we wel even op attenderen, is de be-
schuldiging van Dr. G. aan ons adres, dat we, door
de uitgave van Nijgh, om hare veranderingen in
den tekst, af te keuren, en den *Flakkeuschen Bijbel*
(theorisch door de Prof. Kuyper, Rutgers en Bavinck),
die eveneens wijzigingen aanbrengt, hoogelijk te
preijnen, met twee maten hebben gemeten en ons
aan onbillijkheid hebben schuldig gemaakt.

Doch is deze beschuldiging zelve wel billijk?
Stellig wel als de gevallen gelijk staan. Anders
zeker niet. En nu hebben we er moed op, dat
Dr. G. ons toe zal stemmen, dat er tusschen het
éne en 't andere geval een nog al belangrijk ver-
schil is.

Vooreerst zal het toch ook voor Dr. G. wel onder-
scheid maken, uit wiens handen hij een uit
meer gewijzigden tekst van de oude Statenvertaling
des *Bijbels* ontvangt; uit de handen van mannen,
die als Theologen, als Schriftkenners en als vurige
strijders voor de eere der H. Schrift als het enig-
bare Woord van God, bekend staan; of uit de
handen van een onbekende en ongenoemde, die door
een *onbegrijpelijk* boekdrukkersfirma met de revisie
of de correctie werd belast. Althans wanneer Dr.
G. zich even verplaatst in de positie van *«het
vrome volk»*, waarvoor hij niet veel schijnt te
gevoelen, maar dat men denkt, aan een
vertrouwen tekent van zijn eenigen, diebaren
bij hecht, en daarom zoo wij is, niet elk *Bijbel*-
uitgever met evenveel vertrouwen aan te zien.

In de tweede plaats is er een opvallend verschil
in de wijze, waarop zich de twee uitgaven aan-
dienen. De Prof. Kuyper, Rutgers en Bavinck begonen
met te zeggen, dat hun doel niet was, een over-
anderen herdruk van de oude Statenvertaling te
leveren, maar den tekst der Statenvertaling over te
brengen in onze tegenwoordige schrijfwijze. Dit en
dat alleen beoogden ze met hunne uitgave; en daar-
voor hebben deze mannen zich de moeite van een
jarenlange studie, van nachtelijken arbeid en van
een ongelukkig uitgebreide correspondentie, ge-
troost.

De uitgave van Nijgh en Van Dittmar daarentegen
begint met zich aan te dienen als een over-
anderen herdruk van de Statenvertaling, maar
geeft u reeds op de eerste bladzijden te zien, dat
de onbekende revisor van de moderne firma zich
terloops allerlei veranderingen in den tekst ver-
oorloofd heeft.

En in de derde plaats — de veranderingen van
dezen revisor zijn wettelijk geen onschuldige wij-
zigingen in spelling en schrijfwijze, maar geven hier
en daar een geheel nieuwe *verhaling*; ja doode, wat
erger is, aanstonds vermoeden, dat de bewerker
van dezelfde richting is als de uitgeverfirma. Want
of Dr. G. nu al verpoeit de uitgeverfirma. Want
de corrector van Nijgh en Van Dittmar somtijds ge-
dwaald heeft gelijk ieder die de oude S. V. in een
nieuw kleed moet steken, en dat niet zijn wij-
zigingen noodzakelijk of gewenscht waren — iemand,
die niet een enkele maal, bij vergissing, maar slag
op slag, en dus met opzet, in den naam des Hei-
ligen Geestes de groote G door een kleine g ver-
vangt, begaat geen vergeeflijke fout, maar maakt
zijn schuldige aan een aanranding van de Majesteit

Gods, die *«het vrome volk»* minder dan de wij-
zigingen, waarin het volgens Dr. G. gaarne een
vervalscheug precht, in het heilig Woord des
Heeren duidt.

Hier smart ons, dat de verontwaardiging van Dr.
G. — die nog zoolang niet geleiden andere dingen
van zich denken deed — zich niet tegen deze aan-
randing van de eer des Heiligen Geestes heeft ge-
keerd, maar wel, als tegen schreeuwers, tegen hen
die voor deze cere opkwamen.

Intusschen heeft dit schreeuwen toch, naar het
schijnt, dit gevolg gehad, dat de uitgevers N. en
v. D. thans hun revisor aan zekere banden zullen
leggen en zich aan den tekst van 't Nederl. *Bijbel*-
genootschap zullen houden. Waarom niet die van
het Britsche gekozen werd, waarvan het toch be-
kend is, dat hij meer vertrouwen heeft bij ons volk,
en in geen enkel opzicht bij dien van 't Neder-
landsche achterstaat, is moeilijk in te zien.

Intusschen, er is dan toch iets gewonnen. 't Meest
zeker voor de predikanten, die voor de moeite
om een koster tegen een kleine beloning met de
intekenlijst rond te rennen, de niet onbeduidende
premie wenschen te verdienen, welke de uitgevers
— slim overleg — voor elk geplaatst exemplaar
toeiden.

En veruchting van Dr. G. in zijn studie be-
luistert men met vreugde. 't Is deze: *«Zoolang
we geen betrouwbaar kerkelijk gezag hebben, dan
een gereviseerd tekst vaststelt, zijn we aan de
nauwgezetheit en het tijde taalgevoel — Dr. Gun-
ning — macht blijkbaar aan den *«vrijheid»* en de *«e-
kade»* — van H. H. private correctoren overgeleverd.*

In deze veruchting belijdt Dr. Gunning een
overtuiging, die ook de onze is; dat nl. de Kerk
van Christus de roeping heeft als *«wachters bij het
Woord huurs Gods te staan»*.

En Dr. G. bedoelt dit ongetwijfeld in dezen zin,
dat ze niet alleen over den tekst, maar ook, en niet
minder, over de *«uitlegging»* van den tekst, met name
in de bediening des Woords, heeft te waken.

En dan zal Dr. G. het ook hierover met ons eens
zijn, dat de veiligste weg om te komen tot een
kerkelijk gezag, bekwam om den *«zigt»* der H. S.
vast te stellen, wel hierin bestaat zal, dat het ambt
door Christus in elke plaatselijke Kerk ingesteld
om over de uitlegging van den tekst des Woords
te waken, *«vrijlijk»* werken kunne.

Die overeenstemming is ons veel waard.

Wij danken den geachten schrijver voor dit plei-
doet, zonder daaronder Dr. G. over zijn onverde-
digbaar verwijt te hard te vallen.

Hij heeft zoo zijn seizoenen. Nu eens warm
dat het u uddagig aandoet, dan weer koud als
steen.

Nog te weinig vertoonend die hooger rust,
die dan eerst uitkomt, als eindelijk het even-
wicht in de neigingen en het schoon der har-
monie in de uitingen onzer ziel is gevonden.

KUYPER.

Officiële Berichten.

Met verkorting uit het *Kerkblad* van 3 Mei 1896.

Classis Franeker, 9 April 1896.

Ds. J. C. Balhuizen is naar toebeest praes;
met goedvinden der vergadering benoemt hij
Ds. J. van Goor tot assessor en Ds. W. van
Lingen tot scriba.

Bij het onderzoek naar art. 41 D. K. deelt *«Tuum-
marum»* mede, dat een vereniging is opgericht
tot bevordering van Christelijk onderwijs. Er
wordt gestreeft naar een eigen school; alvast
gaan 'twaalf kinderen naar twee Christelijke
scholen uit den omtrek.

Op voorstel van Oosterbierum zal de Classis
het navolgende Particuliere Synode bren-
gen: «Art. 2, alinea van de Regeling over de
Prov. Synode van de Geref. kerken in Friesland
wordt aldus veranderd: komt er in dat jaar ook
eene Generale Synode samen, dan vergadert de
Prov. Synode, wanneer de Synodale kerk dit
voor den goeden gang der kerkelijke vergade-
ringen het best zal vinden.»

Met het oog op de Particuliere Synode zal de
zomer-Classis gehouden worden den laatste
Donderdag in Mei.

Classis Dokkum, 23 April 1896.

Ds. Prins, naar toebeest praes, opent.

Rapport in sake opleiding enz.

Dit rapport vindt weinig instemming; vele voor-
stellen worden gewijzigd, andere verworpen; ten
opzichte van het preparatoir examen, verenigt
de meerderheid zich met de Nota der broeders
Fernhout en Franssen.

Rapport in sake de kas voor Emeriti enz.

Ook dit rapport verwerft niet de instemming
der meerderheid. Zij zou liever de zaak zoo ge-
regeld zien, dat aan elke kerk een jaarlijksch
tantum werd opgelegd naar 't tractement, welke
tantums eerst in één kas gestort, worden uitge-
keerd aan de kerken, die een Emeritus enz.
hebben te verzorgen.

Rapport Zending onder de Joden.

De Classis vereenigt zich met 't gevoelen der
deputaten, maar acht het voorstel thans practisch
niet uitvoerbaar.

Classis Almerik, 20 April 1896.

De voorzitter, Ds. J. A. Goedbloed, opent de
vergadering op gebruikelijke wijze.

De volgende voorstellen worden, ter doorzen-
ding naar Particuliere en Generale Synode, aan-
genomen:

a. De Classe verlangt als voorheen 1 ex. voor
elke kerk van de «Acta der Generale Synode»,
van 1896.

b. De Classe vraagt dringend rekening en
verantwoording, alvorens de kosten door de
kerken betaald worden.

c. De Classe spreekt uit, dat billijkheid een
procentgewijze verdeling der kosten eischt.

d. De Classe dringt aan op bevestiging der
kosten van de Generale Synode door spaarzaam
te zijn met het benoemen van deputaten voor
allerlei zaken, en wenscht licht in de wijze,
waarop het drukken der rapporten etc. wordt
uitgevoerd.

e. De Generale Synode spreke opnieuw hare
afkeuring uit, dat sommige kerken nalatig zijn
in het houden van de door de Generale Synode
vastgestelde collecten, en wekke ernstig op tot
het nakomen dier verplichtingen.

f. De Classe kan geen instemming betuigen met
het rapport in sake opleiding van aanstaande
dienaren des Woords.